

Sbírka zákonů a nařízení státu československého.

Částka XVIII.

Vydána dne 24. února 1920.

Obsah: (Čís. 89—98.) 89. Zákon, kterým se mění některá ustanovení zákona o pensijním pojištění (zákon z 16. prosince 1906, č. 1 ř. z. z roku 1907, a císařského nařízení z 25. června 1914, č. 138 ř. z.). — 90. Nařízení, jímž stanoví se přejímací ceny strojených hnojiv, ohospodařovaných komisí pro strojená hnojiva. — 91. Zákon, kterým se zkracují uvěřovací lhůty pro dávky z lihu, cukru, lisovaného droždí a pro spotřební daň z nerostných olejů, a zrušuje se diskonto ze spotřební dávky lihové předem zapravené. — 92. Zákon, kterým se povoluje další státní podpora stavebního ruchu. — 93. Nařízení, kterým se mění hranice okresu Fridlandského a Libereckého. — 94. Nařízení, kterým se pozměňuje vládní nařízení ze dne 10. října 1919, č. 543 Sb. z. a n., o obchodu s brambory k sázení. — 95. Nařízení o nejvyšších cenách pro droždí. — 96. Nařízení o spotřební dávce cukru konsumního. — 97. Vyhláška, že se opravuje tisková chyba v nařízení vlády republiky Československé ze dne 20. ledna 1920, č. 41 Sb. z. a n., o ceně cukru určeného k spotřebě. — 98. Nařízení o kontingentní odměně.

Čís. 89.

Zákon ze dne 5. února 1920,

kterým se mění některá ustanovení zákona o pensijním pojištění (zákon z 16. prosince 1906, č. 1 ř. z. z roku 1907, a císařského nařízení z 25. června 1914, č. 138 ř. z.).

Článek I.

Zákon ze dne 16. prosince 1906, č. 1 ř. z. z r. 1907, o pensijním pojištění zřízenců ve službách soukromých a některých zřízenců ve službách veřejných ve znění upraveném císařským nařízením ze dne 25. června 1914, č. 138 ř. z., má v paragrafech a odstavcích dále uvedených zníti takto:

§ 1.

(1) Pojištěním povinen a podle ustanovení tohoto zákona jest pojištěn, kdo překročiv 16. rok věku svého je v Československé republice v poměru služebním, pokud není činným jako dělník či učeň nebo nevykonává převážnou měrou práci podřízených, jako služeb čeledínských, nádeníckých nebo takových, jichž vykonavatelé se nepovažují za obchodní pomocníky podle zákona ze dne 16. ledna 1910, č. 20 ř. z. (§ 1. odst. 2.).

(2) Jsou tudíž pojištěním povinni zejména:

a) zaměstnanci, kteří vykonávají převážně duševní práce, nebo kteří k pracím jiných osob pravidelně dozírají, jako dílovedoucí, stavbyvedoucí, poliři, mistrři, podmistři, stárci, dozorcí, důlní, lezci, šafáři, poklasní, hajní atd.;

b) zaměstnanci v kancelářích, písárnách, obchodech, skladech, dopravních a jiných podnicích, ať výdělečných či nevýdělečných, kteří vykonávají kupecké nebo jiné vyšší služby ve smyslu zákona ze dne 16. ledna 1910, č. 20 ř. z., o ob-

chodních pomocnících, zejména také všichni zaměstnanci kanceláří advokátních a notářských.

§ 2.

(1) Z pojistné povinnosti jsou vyňati:

1. zaměstnanci, kteří teprve po dokonání 55. roku svého věku vstupují poprvé do zaměstnání, zakládajícího pojistnou povinnost;

2. osoby, jejichž činnost zakládající pojistnou povinnost je pouze vedlejší jejich zaměstnáním vedle hlavní výdělkové činnosti spojené s vyšším příjmem;

3. zaměstnanci státu a jiných nucených svazků územních neb zájmových, zaměstnanci podniků a ústavů provozovaných nebo zaručených státem nebo nucenými svazky zájmovými neb územními, zaměstnanci zákonně uznaných náboženských společností; všichni ti však jen tenkrát, mají-li normální pensijní nároky, které jsou spojeny s místem jimi zastávaným nebo jsou jim zaručeny po uplynutí stanoveného zkušebního času nebo stanoveného prozatímního postavení;

4. kandidáti advokacie a notářství, lékaři v přechodném, nesamostatném zaměstnání;

5. všichni zaměstnanci kočovných divadel, kočovných orchestrů a podobných kočovných podniků, kočovní umělci, byť i vystupovali na jevištích stálých;

6. zaměstnanci cizozemských podniků, které nemají v tuzemsku pevného závodu (provozovny, obchodní kanceláře, skladiště), zaměstnanci, kteří se toliko dočasně v tuzemsku zdržují, provázejíce svého zaměstnavatele, jenž nemá v tuzemsku řádného bydliště;

7. osoby požívalící invalidního důchodu podle tohoto zákona, i když jsou zaměstnány v povolání o sobě podrobeném pojistné povinnosti; vzdá-

(3) Základní částka činí:

v I. třídě	180 Kč ročně
v II. „	270 „ „
v III. „	360 „ „
v IV. „	540 „ „
v V. „	720 „ „
v VI. „	900 „ „

Je-li průměrná třída vyšší než-li VI., stanoví se základní částka tím způsobem, že k základní částce VI. třídy připočítá se za každý příspěvkový měsíc v době čekací získaný

ve třídě VII.	částka 1:50 Kč
„ „ VIII.	3— „
„ „ IX.	4:50 „
„ „ X.	6— „
„ „ XI.	7:50 „
„ „ XII.	9— „
„ „ XIII.	10:50 „
„ „ XIV.	12— „
„ „ XV.	13:50 „
„ „ XVI.	15— „

(4) Příspěvkové měsíce, chybící do 120 měsíců, započítávají se jako příspěvkové měsíce dokonané v průměrné třídě služného.

(5) Základní částka nesmí však být menší, než-li $\frac{1}{4}$ prémie dospělých až do uplynutí doby čekací, případně až do dne, kdy pojištěnec utrpěl úraz (§ 5, odst. 3).

(6) Zvyšování důchodu invalidního počíná po uplynutí doby čekací. Zvyšovací částka činí $\frac{1}{8}$ prémie, které dospěly v příspěvkové době po 120. příspěvkovém měsíci.

§ 8 a.

(1) Snížená výměra důchodu invalidního (§ 5, odst. 2.) činí po 60 příspěvkových měsících dvě třetiny základní částky a stoupá každým dalším příspěvkovým rokem o jednu patnáctinu základní částky. Pro příspěvkovou dobu kratší nežli jeden rok počítá se stoupání poměrně podle počtu dokonaných měsíců.

(2) Snížený důchod invalidní nesmí však být nižší nežli jedna šestina prémie dospělých do jeho nápadu.

§ 8 b.

Důchod invalidní může být zvýšen až o 50%, pokud důchodce je tak bezmocný, že potřebuje cizí péče a ošetřování. O zvýšení tomto rozhoduje po návrhu příslušné důchodové komise (§ 60) s konečnou platností představenstvo Všeobecného pensijního ústavu.

§ 9.

(1) Požitek invalidního důchodu počíná dnem ztráty výdělečné způsobilosti. Nevyšetří-li se

v řízení o prohlášení invalidity (§ 74, odst. 2.) doba, kdy nastala ztráta způsobilosti výdělečné, pokládá se den ohlášení nároku za den této ztráty.

(2) Má-li pojištěnec na základě pojistné povinnosti u některé nemocenské pokladny, zřízené podle zákona o nemocenském pojištění, nebo zapísané pomocné pokladny, nebo bratrské pokladny nárok na nemocenskou, nebo má-li nárok vůči zaměstnavateli na další placení plného služného (§ 9 c, bod 4. zákona o nemocenském pojištění), počíná požitek invalidního důchodu dnem, kdy končí nárok na nemocenskou nebo na další placení plného služného. Za dobu však, po kterou bylo placeno nemocenskou, má důchodce nárok na příspěvek ve výši, o kterou důchod invalidní, jemu přiznaný a této době odpovídající, převyšuje vyplacenou nemocenskou.

§ 11, odst. 4.

(4) Požitek starobního důchodu počíná dnem jeho nápadu a zaniká smrtí osoby oprávněné k požitku.

§ 14, odst. 1.

(1) Požitek vdovského důchodu počíná dnem úmrtí manžela a zaniká opětovným provdáním neb úmrtím vdovným.

§ 15.

Nárok na vychovávací příspěvek má každé dítě pod 18 let v případě úmrtí pojištěného otce nebo pojištěné matky, požíval-li zemřelý rodič v této době invalidního nebo starobního důchodu nebo měl-li čáku na takový důchod. Nemanželské děti mají však nárok na vychovávací příspěvek, zakládající se na pojištění jejich otce, jen tehdy, bylo-li otcovství soudně zjištěno nebo za živobytí otcova mimosoudně uznáno.

§ 17.

(1) Požitek vychovávacích příspěvků počíná dnem úmrtí pojištěného rodiče a zaniká dokonáním 18. rokem věku, dřívějším zaopatřením, provdáním neb úmrtím dítěte.

(2) V uvážení hodných případech Všeobecný pensijní ústav může povolit vyplácení vychovávacích příspěvků i přes dokonání 18. rokem věku.

§ 17 a.

Invalidní nebo starobní důchod osoby, která má dítě nebo děti, jež by pro případ smrti měly nárok na příspěvek vychovávací, zvyšuje se o příplatek vychovávací, pokud důchodce o dítě pečuje. Tento příplatek činí za každé dítě $\frac{1}{6}$ zá-

kladní částky důchodu, požívá-li však důchodce jen sníženého důchodu, $\frac{1}{6}$ snížené částky důchodové. Úhrn všech těchto příplatků nesmí však činit více, nežli 50% základní, případně snížené částky důchodové. Požitek tohoto příplatku počíná současně s důchodem invalidním nebo starobním a zaniká v případech uvedených v § 17, odst. 1.

§ 18.

(1) Nárok na odbytné má vdova a, není-li jí nebo nemá-li nároků, stejnými díly děti pojištěné osoby, zemře-li tato osoba před uplynutím 60 příspěvkových měsíců, ne však následkem úrazu podle § 5, odst. 3, a jsou-li jinak splněny podmínky pro požívání vdovského důchodu nebo vychovávacího příspěvku (§§ 13, 15 a 17).

(2) Není-li tu ani vdovy, ani děti k některému nároku podle tohoto zákona oprávněných, má pozůstala potřebná matka a, není-li jí, pozůstalý potřebný otec nárok na odbytné, přispíval-li pojištěnec k jich výživě.

(3) Jako odbytné náleží vdově, po případě dětem dvojnásobná, matce nebo otci jednoduchá základní částka invalidního důchodu, která přísluší po uplynutí 120 příspěvkových měsíců podle pojištěncovy průměrné třídy služného v době jeho úmrtí (§ 8).

§ 19.

Pohřebné.

(1) Nárok na pohřebné mají pozůstalí po osobě, která požívala podle tohoto zákona důchodu invalidního, starobního, vdovského nebo příspěvku vychovávacího, nebo po pojištěnci, který dokonal aspoň 60 příspěvkových měsíců, jestliže vypravili pohřeb.

(2) Pozůstalými podle předchozího odstavce rozumějí se manžel, děti, rodiče, nebo sourozenci zemřelého. Pohřebné náleží tomu z nich, kdo pohřeb vypravil.

(3) Pohřebné činí $\frac{1}{4}$ ročního důchodu, jehož zemělý požíval, po případě $\frac{1}{4}$ důchodu, na nějž měl čáku.

§ 20.

(1) Všechny důchody a vychovávací příspěvky vyplácí se v měsíčních lhůtách do předu. Měsíční částky důchodu zarovnávají se na 10 h tím způsobem, že částky až do 5 h zůstávají nepovšimnuty a že vyšší částky čítají se za 10 h. Skončí-li právo k důchodu během měsíce, přijaté částky se nevracejí.

(2) Oprávnění mají na požádání před každou výplatou předložiti potvrzení o životě nebo o vdovství.

(3) Odbytné a pohřebné vyplatí se po předložení průkazů, osvědčujících nárok.

§ 21, odst. 1.

(1) Výplata důchodu invalidního, vdovského a příspěvků vychovávacích se stává, pokud k požitku oprávněný požívá důchodu podle ustanovení zákona o úrazovém pojištění, a to: 1. napadly-li důchody zprvu jmenované před uplynutím čekací doby 120 příspěvkových měsíců, až do výše důchodu podle zákona o úrazovém pojištění, 2. napadly-li však po uplynutí doby čekací, potud, pokud součet obou důchodů převyšuje $\frac{2}{3}$ započitatelných požitků, které pojištěnec měl za posledních 60 příspěvkových měsíců. Toto ustanovení o stavení výplaty důchodů však neplatí při úplné bezmocnosti důchodce (§ 8b).

§ 23a, odst. 1—4.

(1) Nositel pojištění jest oprávněn zavést léčebné řízení, aby výdělečná způsobilost příjemce důchodu invalidního byla obnovena nebo nezpůsobilost k výdělku hrozící pojištěnci nemocí byla odvrácena.

(2) K tomuto účelu nositel pojištění může zejména na vlastní útraty dáti důchodce, po případě pojištěnce do léčebného ústavu (nemocnice, léčebny) nebo do jiného pro léčení vhodného místa, a to beze svolení pojištěncova v těch případech, ve kterých podle § 8 zákona ze dne 30. března 1888, č. 33 ř. z., pojištěnec může býti dán do nemocničního ošetřování.

(3) Po dobu léčebného řízení požitky invalidního důchodu může býti zcela nebo z části zastaven. Má-li však ten, kdo byl léčebnému řízení podroben, členy rodiny, k jichž výživě dosud podstatně přispíval, náleží těmto členům rodiny podpora alespoň polovinou důchodu, jehož pojištěnec požíval nebo na nějž by měl nárok v případě nezpůsobilosti k výdělku (§ 7).

(4) Nepodrobí-li se důchodce léčebnému řízení nezávislému na jeho souhlasu, může mu býti požitek invalidního důchodu zcela nebo z části dočasně zastaven; nepodrobí-li se léčebnému řízení onemocnělý bez závažného důvodu a byla-li by léčebním řízením nezpůsobilost k výdělku pravděpodobně odvrácena, může býti důchod invalidní zcela nebo z části dočasně odepřen, byl-li onemocnělý upozorněn na tyto následky.

§ 25.

(1) Zanikne-li pojištění povinné nebo dobrovolné (§§ 28—31) z kteréhokoli důvodu, kromě důvodu uvedeného v § 24, bod 2., a zůstane-li pak vystouplý pojištěnec aspoň po 6 měsících bez zaměstnání povinného pojištěním, má nárok, aby mu bylo vráceno:

1. za dobu pojištění povinného část skutečně zaplacených premií bez úroků, a to ve třídě I.—IV. jedna třetina premií, ve třídě V.—XVI. jedna polovina premií; pokud pak jde o pojištění před platností tohoto zákona a pokud započitatelné požitky převyšovaly 7.200 Kč, celé premie, nejvýše však premiová reserva;

2. za dobu dobrovolného pojištění (§ 28) nebo za dobu zákupem služebních let započítanou (§ 31) 75% té částky premiové rezervy, která vznikla dobrovolným pojištěním nebo zákupem.

(2) Osobám ženského pohlaví, které vejdou v manželství ve dvou letech po výstupu z pojištění, nebo vystoupí z pojištění ve dvou letech po uzavření sňatku, doplní se částky premií, na jejichž vrácení mají podle předchozího ustanovení nárok, na 80% premií za ně skutečně zaplacených.

(3) Tyto nároky mohou být uplatněny toliko pojištěncem, a přecházejí na jeho dědice, byly-li uplatněny.

(4) Zemře-li pojištěnec, jenž uplatnil nárok na vrácení premií, před jeho výplatou, mají oprávnění dědicové volbu, buď požadovati výplatu těchto premií, nebo žádati zákonná plnění pojištění v nezkrácené výměře (§ 26).

(5) Nároky na vrácení premií požívají ochrany podle § 19 a.

(6) Nárok na vrácení premií nemá pojištěnec, který přešel do služby vyňaté podle § 2, bod 3. z pojištění povinnosti.

(7) Nárok na vrácení premií zanikne, nebyl-li u příslušného nositele pojištění uplatněn do tří let po zániku pojištění nebo před dřívějším opětovým vstupem do pojištění povinnosti.

§ 27 a, odst. 1.—2.

(1) Čáky získané aspoň 60ti příspěvkovými měsíci mohou se uchovati ve výši, ve které byly při zániku pojištění, placením uznávacího poplatku 4 Kč ročně do předu s tím účinkem, že nároky z pojištění zachovávají se přes 18měsíční lhůtu, ustanovenou v závěrečné větě § 24, po případě přes 6tíměsíční lhůtu, stanovenou v § 29, odst. 2., bez jakéhokoli časového obmezení.

(2) Toto zachování čák zaniká bez nároku na vrácení již zaplacených uznávacích poplatků, zustane-li pojištěnec se splátkou déle nežli 6 měsíců po její dospělosti v prodlení. První splátka uznávacího poplatku, která jest dospělá prvního dne 19. měsíce po zániku pojištění povinnosti, po případě prvního dne 7. měsíce po zániku dobrovolného pojištění, musí být zaplacená ve čtrnácti dnech po své dospělosti, jinak zanikne právo na zachování čák.

§ 28.

(1) Osoby, jichž pojištění povinnosti zanikla z kteréhokoli důvodu, kromě důvodu uvedeného v § 24, bodu 2., mají právo dobrovolně pokračovati v pojištění.

(2) Toto právo pomíjí, nebylo-li uplatněno do 6ti měsíců po zániku pojištění povinnosti.

(3) Osoby, zaměstnané v cizozemském pobočném závodě domácího podniku, mohou též kromě případu prvního odstavce být připuštěny k dobrovolnému pojištění u Všeobecného pensijního ústavu podle výše svých požitků, jsou-li u Všeobecného pensijního ústavu pojištění též zaměstnanci domácího podniku.

(4) Dobrovolné pokračování v pojištění osob, které při zániku pojištění povinnosti byly již invalidní (§ 7), jest neplatné.

§ 30.

Odst. 1. bod 3.

3. zdržuje se trvale v cizině, nejza v některé službě podle § 28, odst. 3., nebo za účelem léčení. Za trvalý pobyt v cizině se považuje, má-li pojištěnec řádné bydliště mimo území Československé republiky déle 3 let.

Odst. 2.

(2) Z ustanovení posledního bodu mohou být vzhledem k jednotlivým státům ustanoveny výjimky nařízením ministra sociální péče.

§ 31.

(1) Každý pojištěnec může si zvýšiti nároky zakoupením služební doby nepojištěné tím, že doplní svoji premiovou rezervu na částku, která odpovídá jeho věku a jeho započitatelné příspěvkové době po provedeném zákupu.

(2) Započítání služební doby jest však přípustno pouze po průkazu skutečné služby, podle třídy služného v době zákupu a pouze potud, pokud vstupní stáří pojištěncovo zakoupením let neklesne pod 16. rok jeho věku.

(3) Dobu, ztrávenou po dobu války ve službě vojenské nebo civilní, lze při zákupu let i dvojnásobně počítati. Tato doba může však být zakoupena nejdéle do pěti let po provedené všeobecné demobilisaci.

(4) Ze zákupu služebních let vzhází pojištěnci nárok teprve uplynutím dvou let po zákupu. Nastane-li případ pojištění před uplynutím dvou let, vrátí se zaplacená zákupní premie se 4%ním úrokem.

(5) V případě přeměny provisičního pojišťování u bratrské pokladny v pojištění pensijní (§ 92 b)

není započítání služebních let omezeno, ani pokud se týče času jeho uplatnění ani pokud se týče jeho účinku.

§ 33.

(1) Za každý měsíc služného (příspěvkový měsíc) platí se pevné prémie:

v	I. třídě	6 Kč
"	II. "	9 "
"	III. "	12 "
"	IV. "	18 "
"	V. "	24 "
"	VI. "	30 "
"	VII. "	36 "
"	VIII. "	42 "
"	IX. "	48 "
"	X. "	54 "
"	XI. "	60 "
"	XII. "	66 "
"	XIII. "	72 "
"	XIV. "	78 "
"	XV. "	84 "
"	XVI. "	90 "

(2) Z těchto premií nese v prvních čtyřech třídách služného zaměstnavatel dvě třetiny, pojištěnec jednu třetinu, ve vyšších třídách každý polovici. Nedosahuje-li však celkový započitatelný roční plat ani 600 Kč, nebo skládá-li se toliko z požitků naturálních, nese zaměstnavatel celou premii ze svého.

(3) Zaměstnavatelem jest, kdo uzavřel služební smlouvu se zaměstnancem a zavázal se v ní platiti služné. Není-li tato osoba současně majitelem podniku, v němž pojištěnec jest zaměstnán, ručí s ní podnikatel za premie podle tohoto zákona rukou společnou a nerozdílnou.

(4) Nápadem invalidního nebo starobního důchodu přestává povinnost platiti premie (§ 24, odst. 2.).

§ 38, odst. 1., věta 1.

(1) Zadrželé premie buďte zúrokovány 5 procenty;

§ 40.

(1) Všeobecný pensijní ústav může svým jménem nabývat práv a přejímat závazky, před soudem žalovati a žalován býti.

(2) Ústav sídlí v Praze.

(3) Jeho řádným soudem jest věcně příslušný soud v Praze.

§ 41.

(1) Členy Všeobecného pensijního ústavu jsou a) zaměstnanci, pro které jest jmenovaný ústav podle § 64, odst. 5., k pojištění příslušný, b) jejich zaměstnavatelé, a c) osoby podle § 28 dobrovolně pojištěné.

§ 45.

(1) Prezidenta Všeobecného pensijního ústavu jmenuje ministr sociální péče vždy na dobu 4 let. President, jímž může býti toliko státní občan Československé republiky, musí bydleti v Praze a nesmí býti členem ústavu.

§ 46, odst. 2.—4.

(2) Členy představenstva volí valná hromada ze svéprávných členů Všeobecného pensijního ústavu. Členy představenstva mohou býti toliko státní občané Československé republiky. Alespoň dvě pětiny členů zvolených z jednotlivých skupin musí bydleti v Čechách.

(3) Z volitelnosti do představenstva jsou vyloučeny osoby, které jsou zbaveny volebního práva a volitelnosti podle § 5 zákona ze dne 31. ledna 1919, č. 75 Sb. z. a n., o volebním řádu do obecních zastupitelstev.

(4) Členové představenstva volí se na dobu 4 let.

§ 49.

(1) Výkonným orgánem správy ústavu je ředitelství, které sestává aspoň ze dvou členů, z nichž jeden musí býti pojištěným matematikem, jenž jest zodpovědným matematikem ústavu, a jeden znalý práva. Členové ředitelství mohou býti jmenováni nebo propouštěni jen se souhlasem ministra sociální péče.

(2) Placení úředníci a zřizenci buďtež vzati do slibu a podléhají disciplinární moci představenstva.

§ 50, odst. 4. a 5.

(4) Počet delegátů, jež výbor zemských úřadoven má voliti, řídí se počtem příslušných členů, takže na každých 2000 členů připadne dva delegáti, pokud se týče náhradníci, při čemž zlomky až do 1000 členů zůstanou nepovšimnuty, kdežto zlomky větší odůvodňují nárok na 2 delegáty. Každé zemské úřadovně přísluší aspoň 2 delegáti.

(5) Delegáti volí se na 4 léta.

§ 53.

(1) Dosavadní zemské úřadovny ponechávají se nadále v činnosti.

(2) Ministr sociální péče se však zmocňuje, aby podle potřeby nařízením sloučil zemské úřadovny nebo změnil obvod jejich působnosti a sídlo.

§ 58.

(1) Předsedu zemské úřadovny jmenuje ministr sociální péče na dobu čtyř let.

(2) Předsedou může býti toliko státní občan Československé republiky. Předseda musí bydlet v sídle zemské úřadovny a nesmí býti členem Všeobecného pensijního ústavu.

§ 59, odst. 3. a 4.

(3) Členy výboru mohou býti toliko státní občané Československé republiky.

(4) Z volitelnosti do výboru jsou vyloučeny osoby, které jsou zbaveny volebního práva a volitelnosti podle § 5 zákona ze dne 31. ledna 1919, čís. 75 Sb. z. a n., o volebním řádu do obecních zastupitelstev.

§ 61, odst. 1.

(1) Placení úředníci a zřizenci skládají slib, že budou plniti své povinnosti a jsou podrobeni disciplinární moci předsedově.

§ 62, odst. 2. a 7.

(2) Jejich volba koná se osobně ze svéprávných členův ústavu podle zásady poměrnosti odděleně podle skupin (zaměstnavatelův a zaměstnanců). Volby jsou přímé a tajné.

(7) Delegáti se volí na 4 léta.

§ 62 a.

Podrobnější ustanovení o provedení volby delegátů (volební řád) obsahuje jednací řád jednotlivých zemských úřadoven.

§ 64.

(1) Pojistnou povinnost (§ 1) lze též splniti pojištěním u některého tuzemského náhradního ústavu (§ 65 a 66), pokud to neodporuje ustanovení § 4 zákona ze dne 20. prosince 1918, č. 92 Sb. zák. a nař.

(2) Všichni zaměstnanci téhož podniku pojištěním povinni musí býti pojištěni u téhož nositele pojištění.

(3) Členství zaměstnavatelovo u některého náhradního ústavu má za následek, že tento ústav jest v mezích svého uznání za náhradní ústav výlučně příslušný pro pojištění všech povinně pojištěných zaměstnancův onoho podniku, který byl k náhradnímu ústavu přihlášen, a že přejímá vůči těmto zaměstnancům ručení, vyplývající z povinného pojištění.

(4) Ministr sociální péče může v případech zřetele hodných povolití jednotlivým pojištěncům výjimky z těchto pravidel.

(5) Všechny osoby povinné pojištěním, které nenabýly uvedeným způsobem příslušnosti k některému náhradnímu ústavu, jsou příslušny pojištěním u Všeobecného pensijního ústavu.

(6) Ustanovení stanov náhradních ústavů, která jsou v odporu s předcházející úpravou příslušnosti pojišťovací nebo s jinými závaznými ustanoveními zákona o pensijním pojištění, pozbývají platnosti a jsou až do přiměřené změny stanov nahrazena příslušnými zákonnými ustanoveními.

§ 64 a.

(1) Pokud jde o zřízení, pro něž jest ve smyslu § 64 některý náhradní ústav k pojištění příslušný, jest tento ve stejném rozsahu jako Všeobecný pensijní ústav oprávněn vydávati výměry, vyjma výměry takové, jimiž se popírá pojišťná povinnost.

(2) O této otázce, pak o tom, který nositel pojištění v určitém čase pro některého zaměstnance jest příslušným, rozhoduje přímo politický úřad II. stolice služebního místa zaměstnancova (§ 75).

§ 65.

(1) Za náhradní ústavy mohou býti na příště uznány pensijní ústavy, pokladny, fondy atd., jejichž stanovy (řády a p.) byly podkladem náhradních smluv, uzavřených podle zákona ze dne 16. prosince 1906, č. 1 ř. z. z r. 1907, nebo podle čís. nař. ze dne 25. června 1914, č. 138 ř. z., vyhovoval-li obsah náhradní smlouvy nejpozději dne 31. prosince 1918 požadavkům § 65, bod 1—4, čís. nař. ze dne 25. června 1914, č. 138 ř. z., bude-li příslušný nositel tohoto pojištění do 31. prosince 1920 žádati o tuto přeměnu náhradní vlastnosti a přizpůsobí-li své stanovy podmínkám § 66. Nestane-li se tak, pozbývá náhradní smlouva dnem 31. prosince 1920 povahy náhradního zařízení.

(2) Náhradní smlouvy uzavřené u tuzemských pojišťoven podle § 65 lit. a) zákona ze dne 16. prosince 1906, č. 1 ř. z. z r. 1907, nebo podle čís. nař. ze dne 25. června 1914, č. 138 ř. z., musí nejdéle do 31. prosince 1920 vyhověti podmínkám § 66, odst. 1., bod 1.—5., a nejdéle do 31. prosince 1922 zažádati o přeměnu v ústav náhradní podle odstavce 1. tohoto paragrafu.

(3) Jinak se zřizování nových náhradních ústavů nepřipouští.

§ 66.

(1) Ústavy, uznané podle zákona ze dne 16. prosince 1906, č. 1 ř. z. z r. 1907, za náhradní ústavy jsou povinny upravití platným způsobem své stanovy tak, aby odpovídaly těmto podmínkám:

1. Hodnota nároků, které ústav poskytuje členům pojištěním povinným a jejich pozůstalým, vypočtená podle zásad pojišťné matematiky, musí převyšovati hodnotu nároků podle tohoto zákona alespoň o jednu pětinu.

2. Příspěvky členů pojištěním povinných nesmějí přesahovati výměry, která podle rozdělovacího klíče stanoveného v § 33, odst. 2, vyplývá za přislíbené dávky podle početních základů Všeobecného pensijního ústavu.

3. Rozhodování sporů o nárocích podle stanov a o jejich výši musí býti vyhrazeno rozhodčímu soudu Všeobecného pensijního ústavu místně příslušnému (§ 76).

4. V každém druhém roce, po prvé za rok 1919 musí býti provedeno technické prozkoumání fondů (pojistně-matematická bilance), a musí býti stanoven závazek, že shledá-li se schodek, budou učiněna nutná opatření k sanaci.

5. Nemá-li ústav aspoň 100 členů, musí tu býti dostatečně zajišťovací rezervy, vyšetřené v každém případě zvláště podle pojistně-matematických odhadů, nebo jiné záruky.

6. Ve správě náhradních ústavů (valné hromadě, výboru, představenstvu atd.) musí býti pojištěnci zastoupeni takovým počtem osob, jako zaměstnavatelé. Volby jich jsou přímé a tajné a konají se podle zásady poměrnosti, pokud možno osobně.

(2) Náhradní ústavy, které nepředloží nejdele do 31. prosince 1920 ministru sociální péče žádost o schválení stanov, vyhovujících hořejším pravidlům, ztrácejí tímto dnem uznání jako náhradní zařízení.

(3) Náhradní ústav, pozbyvší uznání jako náhradní zařízení, jest povinen převést veškeré jmění na Všeobecný pensijní ústav, který zajistí jeho členům nároky, odpovídající převedeným kapitálům. Jméno ústavu, přesahujícího částky potřebné k zajištění nároků získaných podle stanov, smí se užití pouze ve prospěch členstva tohoto ústavu.

§ 67.

(1) O uznání za náhradní ústav jest zakročiti u ministra sociální péče, jenž o žádosti rozhodne, vyslechna Všeobecný pensijní ústav. Při ústavech, které jsou zřízeny nebo dotovány podnikem, jenž podléhá státnímu dozoru jiného ústředního úřadu, jest se dohodnouti se zúčastněným ministrem.

(2) Uznání může býti uděleno s podmínkou, že bude složena přiměřená jistota (kauce); v tomto případě je stanoviti její výši a účel, způsob jejího složení, jakož i podmínky pro vrácení.

(3) Ministr sociální péče může naříditi kdykoliv zvýšení složené jistoty a jest oprávněn odvolati uznání za náhradní ústav, nejsou-li tu již podmínky pro toto uznání.

§ 68, odst. 1.—4. (nyní 1. a 2.).

(1) Při změnách pojistné příslušnosti jest dřívější nositel pojištění povinen odevzdati novému nositeli pojištění premiovou rezervu, potřebnou ke krytí získaných nároků přestupujícího pojištěnce, vypočtenou na základě ryzí premie podle početních základů opuštěného nositele pojištění, po případné srážce splátek, které pojištěnec ústavu dluhoval v době výstupu. V každém případě musí však býti převedena aspoň částka odpovídající premiové rezervě, která by tu byla, kdyby zaměstnanec byl býval pojištěn u Všeobecného pensijního ústavu po celou příspěvkovou dobu započitatelnou podle § 73, odst. 7, pro pojištění, včítajíc v to i služební léta případně zakoupená.

(2) Přestoupí-li zaměstnanec pojištěný u Všeobecného pensijního ústavu nebo náhradního ústavu do služby vyňaté podle § 2, bod 3. z pojistné povinnosti, jest nositel pojištění povinen příslušnému zaměstnavateli imenovanému v § 2, bod 3., vydati premiovou rezervu podle předchozích ustanovení. Vystoupí-li zaměstnanec ze služby vyňaté z pojistné povinnosti podle § 2, bod 3., aniž byl dán na odpočinek, a vstoupí-li do pojistné povinnosti podle tohoto zákona, jest dřívější jeho zaměstnavatel imenovaný v § 2, bod 3., povinen vydati nositeli pojištění, u něhož bývalý jeho zaměstnanec jest pojištěn, premiovou rezervu, která by byla u Všeobecného pensijního ústavu nashromážděna, kdyby zaměstnanec byl býval pojištěn u tohoto ústavu.

§ 68, odst. 7 (nyní 5).

(5) Převyšuje-li odevzdaná částka výši premiové rezervy, která novým nositelem pojištění na základě dosavadní započitatelné příspěvkové doby, čítajíc v to služební dobu podle § 31 zákona pensijního započtenou, má býti utvořena, jest tohoto rozdílu, podle volby pojištěncovy, použiti k dobrovolnému pojištění na vyšší dávky nebo jest jej pojištěnci připsati k dobru, při opětném přestoupení novému nositeli pojištění odevzdati a, nastane-li pojistný případ nebo nastanou-li podmínky § 25, se 4% úroky vydati.

§ 73, odst. 7.

(7) Stala-li se ohláška alespoň jednou stranou včas, počítá se příspěvková doba od měsíce, ve kterém pojištěnec vstoupil do zaměstnání podrobného pojištění, nehledíc k tomu, byly-li příslušné příspěvky zaplacený čili nic. Jinak počítá se příspěvková doba od měsíce, ve kterém ohláška dodatečně byla provedena, nebo pojistná povinnost výměrem nebo rozhodnutím z úřední moci byla zjištěna, nehledíc k tomu, byly-li příslušné příspěvky vskutku zaplacený čili nic. Ostatní slu-

žební doba započte se jako příspěvková doba toliko podle skutečně zaplacených prémie, pokud budou dodatečně zaplacený v šesti letech po splatnosti. Ustanovení tohoto odstavce platí obdobně pro ohlášky, které vykonati se mají podle odstavce 2. Po vzniku pojistné události jsou veškeré ohlášky podle odst. 1. a 2. již nepřipustny a okolností do té doby nehlášené pro nárok pojistný nerozhodny, leč že nastala pojistná událost ve lhůtě, stanovené zákonem pro ohlášku.

§ 73 a), odst. 1.

(¹) Zaměstnavatelé i zaměstnanci jsou povinni kdykoli podati zprávu politickým úřadům i zemským úřadovněm o všech okolnostech, které jsou rozhodny pro pojišťovací poměr. Zaměstnavatelé jsou mimo to povinni dovoliti legitimovaným k tomu orgánům Všeobecného pensijního ústavu a politických úřadů, aby na místě samém nahlédli do mzdových záznamů, vedených podle zákona ze dne 8. února 1909, č. 29 ř. z., i do jiných zápisů, kterých je třeba k vyšetření pojistného poměru, a aby na místě pracovním konali šetření potřebná ke zjištění pojistné povinnosti. Legitimovaní orgánové Všeobecného pensijního ústavu jsou při výkonu své služby pod ochranou § 68 všeob. trest. zákona. Totéž platí o orgánech Svazu pensijních ústavů (čl. II., bod 4.).

§ 73 b.

(¹) Nemocenské pokladny zřízené podle zákona o nemocenském pojištění, zapsané pokladny pomocné a bratrské pokladny jsou povinny dáti legitimovaným k tomu orgánům, vytěčeným v § 73 a), odst. 1., nahlédnouti do svých záznamů za účelem zjištění pojistného poměru.

(²) Ustanovení odst. 2., § 73 a) platí též o okolnostech takto zjištěných.

§ 74, odst. 1.

(¹) Nároky osob u Všeobecného pensijního ústavu pojištěných nebo jejich rodinných příslušníků proti tomuto ústavu, zakládající se na zákoně o pensijním pojištění, jest vznést u příslušné zemské úřadovny Všeobecného pensijního ústavu s připojením potřebných průkazů.

§ 74 a.

Ustanovení §§ 73, 73 a), 73 b) a 74 mají obdobnou platnost, je-li nositelem pojištění ústav náhradní, pokud stanovy ústavu v jednotlivých případech nic odchylného nestanoví.

§ 75.

Odst. 2. (druhá věta).

Takovým výměřům může se odpíratí toliko žalobou u příslušného rozhodčího soudu (§ 76) v neprodlužitelné lhůtě šesti měsíců po doručení výměru.

Odst. 4.

(⁴) Z rozhodnutí politických úřadů II. stolice připouští se odvolání k ministerstvu sociální péče, které dlužno podati do čtyř neděl u politického úřadu II. stolice, jenž vydal rozhodnutí.

§ 76.

Odst. 2. (druhá věta).

Předsedu a jeho náměstka jmenuje ministr spravedlnosti ve shodě s ministrem sociální péče ze soudcovských státních úředníků.

Odst. 7.

(⁷) Výdaje spojené se zařízením a jednáním rozhodčích soudů nese Všeobecný pensijní ústav. Způsob, jakým přispívají na úhradu nákladu rozhodčího soudu náhradní ústavy, stanoví ministr sociální péče nařízením.

§ 77.

(¹) Spory nositelů pojištění mezi sebou, které se opírají o zákon o pensijním pojištění, rozhoduje, vyjmajíc spory o převody premiových rezerv (§ 68), s vyloučením práva výměrového přímo politický úřad II. stolice, v jehož obvodě obě strany mají své sídlo. Je-li podle toho příslušno několik politických úřadů II. stolice, rozhodnou v dohodě. Nedosáhne-li se dohody, přejde rozhodnutí na ministerstvo sociální péče.

(²) Spory nositelů pojištění mezi sebou, dále spory mezi nositelem pojištění a některým zaměstnavatelem jmenovaným v § 2, bodu 3., jež týkají se převodu premiových rezerv (§ 68), rozhoduje s vyloučením práva výměrového přímo ministerstvo sociální péče.

(³) Pojištěnce nebo jejich pozůstalé jest k spornému řízení přibrati, může-li rozhodnutí o takových nárocích nositelů pojištění a zaměstnavatelů jmenovaných v § 2, bodu 3., míti vliv na jejich práva.

§ 78.

(¹) Všeobecný pensijní ústav a jeho zemské úřadovny, jakož i náhradní ústavy označené v §§ 65 a 66, podléhají dozoru státní správy; tento dozor vykonává ministr sociální péče.

(2) Ministr sociální péče uděluje též státní schválení nařízená v tomto zákoně.

(3) K bezprostřednímu vykonávání státního dozoru mohou býti zřízeny zvláštní orgány.

(4) Ministr sociální péče jest oprávněn podrobiti hospodaření Všeobecného pensijního ústavu a jeho zemských úřadoven, jakož i náhradních ústavů úřednímu prozkoumání podle ustanovení §§ 38 a 39 min. nař. ze dne 5. března 1896, č. 31 ř. z., může též rozpustiti představenstvo Všeobecného pensijního ústavu a výbory jeho úřadoven a přenést správu a zastupování ústavu prozatímně na správce nebo představenstvo, po případě výbor jím jmenovaný. Jmenovaný správce nebo představenstvo (výbor) vede správu a zastupuje ústav až do řádného ustanovení představenstva, pokud se týče výboru vzešlého z nových voleb. Ministr sociální péče má učiniti nutná opatření k provedení nových voleb ve třech měsících po rozpuštění.

§ 87.

1. odst., 1. věta.

(1) Od daně výdělkové a důchodové (včetně důchodové daně podle zákona ze dne 27. května 1919, č. 292 Sb. z. a n., čl. I., odst. 3.) jsou osvobozeny:

Odstavec 6.

(6) Ministr financí může ve shodě s ministrem sociální péče nařízením opatřiti, čeho jest třeba, aby státní poklad byl zabezpečen se zřetelem k právním jednáním, naznačeným v obou předěšlých odstavcích.

§ 88, odst. 2.

(2) Z nových hotovostí Všeobecného pensijního ústavu a náhradních ústavů, které mohou býti trvale uloženy, musí býti uloženo aspoň 20% v československých státních papírech a 10% v jiných papírech, které určí ministr sociální péče v dohodě s ministrem financí.

§ 89.

Všeobecný pensijní ústav a náhradní ústavy jsou povinny podávati ministru sociální péče za každý kalendářní rok zprávu a statistické výkazy o svém hospodářství, o stavu fondů a způsobu jich uložení. Ministr sociální péče může naříditi, v jaké formě tyto zprávy a statistické výkazy mají býti podávány a jaký mají míti obsah.

§ 92 a), odst. 1. (první věta).

(1) Ministr sociální péče může ve shodě s ministrem veřejných prací k souhlasné žádosti za-

městnavatele a pojištěnce upravit převod provísního pojištění do pensijního pojištění jinak, nežli nařizují §§ 91 a 92.

XXV.

Ustanovení přechodná.

§ 93.

(1) Ustanovení tohoto zákona mají obdobnou platnost pro pensijní pojištění, provedené náhradní smlouvou, uzavřenou podle § 66 zákona ze dne 16. prosince 1906, č. 1 ř. z. z roku 1907, po případě čís. nař. ze dne 25. července 1914, č. 138 ř. z.

(2) Zaniklo-li pojištění náhradní smlouvou provedené podle § 66 lit. b) čís. nař. ze dne 25. června 1914, č. 138 ř. z., následkem vystoupení pojištěnce ze služby, jest zaměstnavatel povinen odevzdati po uplynutí 18 měsíců Všeobecnému pensijnímu ústavu premiovou rezervu, vypočtenou podle ustanovení § 68.

§ 94.

Zanikla-li pojistná povinnost nebo dobrovolné pojištění před tím, nežli tento zákon vstoupil v platnost, řídí se nároky pojistné podle ustanovení zákona ze dne 16. prosince 1906, č. 1 ř. z. z roku 1907, po případě podle ustanovení čís. nař. ze dne 25. června 1914, č. 138 ř. z., byť i událost pojistná nastala teprve za platnosti tohoto zákona.

§ 95.

Nové stanovy Všeobecného pensijního ústavu a jednací řád Zemských úřadoven, přizpůsobené tomuto zákonu, vydá ministr sociální péče nařízením, vyslechna Všeobecný pensijní ústav.

§ 96.

Ministr sociální péče se zmocňuje, aby způsob ohlášek a jich vyřizování (§§ 73 až 75) nově upravil nařízením.

Článek II.

(1) Nositelé pensijního pojištění uvedení v § 64 jsou povinni sdružiti se ve Svaz pensijních ústavů v republice Československé. K tomuto Svazu může přistoupiti také Všeobecný pensijní ústav v Praze.

(2) Úkolem Svazu jest zejména:

1. společný postup ve věcech týkajících se společných zájmů pojištěnců všech ústavů náležejících ke Svazu,

2. organizovaná léčebná péče o pojištěnce a za tím účelem zařizování a vedení společných lé-

čebních ústavů, případně opatření společných zařízení v lázních a léčebných místech a ústavech, uzavírání společných smluv s nemocnicemi, sanatorii, lékaři atd.,

3. společný boj proti sociálním chorobám (tuberkulóze, nervose, alkoholismu, pohlavním nemocem atd.), po případě spolu s nositeli nemocenského pojištění.

4. revize správy, účtování a jmění náhradních ústavů náležejících ke Svazu, dále kontrola provádění pojištění u nich a kontrola důchodců,

5. společné ukládání jmění,

6. sbírání statistiky o úmrtnosti, invalidnosti, rodinných a platových poměrech atd. pojištěnců a její zpracování k účelům zákonodárným a vědeckým.

(3) Svaz podléhá státnímu dozoru, jež vykonává ministr sociální péče ve smyslu § 78. Pro ukládání svazového jmění a hospodaření s fondy vůbec platí obdobně ustanovení § 88, o zprávách a statistických výkazech § 89.

(4) Ministr sociální péče může při vykonávání dozoru na jednotlivé pensijní ústavy, zejména při provádění revize jich užití společenosti Svazu, který je povinen vyhovět tomuto požadavku.

(5) Zřízení Svazu, zvláště pak obor jeho působnosti, správa, vedení jeho záležitostí a způsob zastoupení, dále ustanovení o příspěvcích pro účely Svazu, o jmění svazovém, jakož i o urovnání sporů, vznikajících ze svazového poměru, upravují stanovy, které stejně jako pozdější jejich změny podléhají schválení ministra sociální péče.

(6) Zanikne-li Svaz, nesmí se jeho jmění užití k jiným účelům než k účelům, jemuž nositelé pensijního pojištění podle zákona slouží.

(7) Ukáže-li se, že nelze jinak odpomoci podstatným vadám ve správě, ministr sociální péče může rozpustit představenstvo Svazu a správu přenést na správce, představenstvo nebo výbor jím jmenovaný, kteří vedou správu a zastupují Svaz až do řádného ustanovení představenstva vzešlého z nových voleb. Opatření k provedení nových voleb jest učiniti do 3 měsíců po rozpuštění představenstva.

Článek III.

(1) Vláda je zmocněna, aby sjednala s vládami států, v nichž jsou zařízení obdobná tomuto pensijnímu pojištění, smlouvy k úpravě vzájemných poměrů v tomto oboru. Při tom zejména v případě vzájemnosti:

1. může být vyloučena pojistná povinnost zaměstnanců v zdejších závodech, které jsou součástí podniku zahraničních a může být rozšířena na zaměstnance v závodech zahraničních, které jsou součástí podniku zdejšího,

2. ustanovení druhého bodu § 21 může být změněno nebo zrušeno,

3. může být stanovena v mezích § 68 povinnost československých nositelů pojištění k převodu premiových rezerv na cizozemské nositele pojištění,

4. může být zrušen nárok vystouplých pojištěnců na vrácení premii podle § 25, stanou-li se povinni pensijním pojištěním v cizím státě, s nímž byla uzavřena smlouva o vzájemném převodu premiových rezerv.

Článek IV.

(1) Všeobecný pensijní ústav může pojistiti:

1. osoby u něho pojištěné na dávky, které převyšují zákonné nároky,

2. osoby výdělečně činné, avšak nepodléhající pensijnímu pojištění, na dávky zákonné nebo na dávky zvýšené.

(2) Aby se provedlo pojištění těchto dávek, zřídí se zvláštní oddělení s odděleným hospodářstvím a účtováním.

(3) Stanovy tohoto oddělení, obsahující též sazby premii, podléhají schválení ministra sociální péče.

(4) Ohledně pojišťovacích obchodů v tomto oddělení neplatí ustanovení odst. 1. § 87.

Článek V.

§ 1 a), § 3, odst. 5., §§ 37, 66 a) a 68, odst. 8., § 88, odst. 3., jakož i článek II.—VI. čís. nařízení z 25. června 1914, čís. 138 ř. z., se zrušují.

Článek VI.

Nemocenské pokladny, zřízené podle zákona o nemocenském pojištění, zapsané pomocné pokladny a bratrské pokladny jsou povinny spolupůsobiti při provádění tohoto zákona. Výlohy s tím spojené hradí nositel pojištění.

Článek VII.

Skupiny zaměstnanců podle tohoto zákona nově podrobené pojistné povinnosti nemohou být členy zapsaných pomocných pokladen, jejich působnost jest podle čl. XXI., odst. 3. zákona z 15. května 1919, č. 268 Sb. z. a n., omezena na pojištěnce, podrobené pojistné povinnosti podle zákona z 16. prosince 1906, č. 1 ř. z. z r. 1907, nebo čís. nař. z 25. června 1914, č. 138 ř. z.

Článek VIII.

Tento zákon vstoupí v platnost dne 1. července 1920.